

Høringsnotat

Digitalt skifte av dødsbo

Sendt ut: 23.06.2021
Høringsfrist: 23.09.2021

Innholdsfortegnelse

1. Høringsnotatets hovedinnhold	3
2. Bakgrunnen for forslaget	3
3. Gjeldende rett.....	4
3.1. Arveloven	4
3.2. Arvingers innsynsrett og taushetsplikt i særlovgivning	4
3.3. Bruk av en digital tjeneste	5
3.4. Forvaltningens taushetsplikt	6
3.5. Behandling av personopplysninger.....	7
4. Departementets vurdering og forslag.....	7
5. Forslagets personvernkonsekvenser	9
6. Økonomiske og administrative konsekvenser	10
7. Merknader til de enkelte paragrafene	10
8. Forslag til endring i lov om arv og dødsboskifte (arveloven)	11

1. Høringsnotatets hovedinnhold

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender på høring et forslag på en ny bestemmelse i lov 14. juni 2019 nr. 21 om arv og dødsboskifte (arveloven) som skal legge til rette for å realisere effektive og brukervennlige digitale prosesser og tjenester for skifte av dødsbo.

En ny bestemmelse i arveloven § 88 a vil gi grunnlag for en offentlig digital tjeneste for skifte av dødsbo. Den vil også gi hjemmel til å kunne fastsette forskrift om tjenesten og om behandling av personopplysninger. Videre skal forslaget gi hjemmel for innhenting av opplysninger uten hinder av taushetsplikt.

Forslaget skal bidra til å nå målene i *Én digital offentlig sektor – Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025* om bedre sammenhengende digitale tjenester til innbyggere.

2. Bakgrunnen for forslaget

Et sentralt tiltak i Digitaliseringsstrategien er at det skal utvikles sammenhengende tjenester innenfor syv utvalgte livshendelser, uavhengig av hvilken sektor eller hvilket forvaltningsnivå som står bak.

Livshendelsen «Dødsfall og arv» er en av disse syv livshendelsene, og prosjektet Oppgjør etter dødsfall utgjør en sentral del av denne livshendelsen. Oppgjør etter dødsfall er et samarbeidsprosjekt mellom Digitaliseringsdirektoratet, Brønnøysundregistrene, Domstolene, finansnæringen, Skatteetaten, Statens kartverk og Statens vegvesen. Digitalt skifte av dødsbo vil innebære digital samhandlingen mellom privatpersoner, offentlige og private virksomheter.

Digitalt skifte av dødsbo skal forenkle prosessen etter dødsfall for arvingene – blant annet gjennom digitalisering og deling av data i prosesser som i dag er kompliserte, analoge og papirbaserte. Gjennom digitalisering vil det fasiliteres prosesser fra dødsbo opprettes til et bo kan gjøres opp. Dette innebærer for eksempel representasjon for arvingenes muligheter til utøve innsynsrett i arvelaters økonomiske forhold, utstedte skifteattest for privat skifte, utpeke fullmektig og muliggjøre bruk av de rettighetene som følger av skifteattest og fullmakt, digitalt.

Det er et uttalt mål i digitaliseringsstrategien at eksisterende, offentlige fellesløsninger skal gjenbrukes i utvikling av digitale sammenhengende tjenester for innbyggerne.

Ingen arveoppgjør er like og digitalt skifte av dødsbo vil ivareta og hensynta også de aktiviteter som må utføres manuelt i en parallell prosess.

3. Gjeldende rett

3.1. Arveloven

Lov 14. juni 2019 nr. 21 om arv og dødsboskifte trådte i kraft 1. januar 2021. Fremgangsmåten ved skifte av dødsbo er regulert i arvelovens tredje del. Arveloven regulerer fem ulike hovedalternativer for behandling av det dødsboet som oppstår ved arvelaterens død.

Det mest vanlige i Norge er at boet blir overtatt enten i uskifte eller til privat skifte. I disse tilfellene må den eller de som overtar eiendelene og rettighetene i boet etter den avdøde, også overta ansvaret for forpliktelsene som den arvelater etterlot seg, jf. § 20, § 35 og § 116 første ledd. Arvingene forestår det private skiftet selv. I de minste boene der eiendelenes verdi utgjør mindre enn tre ganger grunnbeløpet, vil boet kunne overtas etter forenklede regler og uten at ansvaret for gjelden overtas, jf. arveloven § 116 annet ledd. Det er et vilkår for privat skifte at minst en av arvingene har påtatt seg ansvaret for arvelaterens forpliktelser, jf. arveloven § 116. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at det er foreslått enkelte endringer i disse reglene som nå er på høring¹.

Arveloven anses med enkelte unntak som en teknologinøytral lov. Arveloven har imidlertid ikke bestemmelser som legger til rette for digitalisering og automatisering av prosesser og tjenester tilknyttet skifte av dødsbo.

3.2. Arvingers innsynsrett og taushetsplikt i særlovgivning

Det finnes i dag en rekke bestemmelser som sikrer arvingene tilgang på informasjon om arvelaters formue og gjeld. Nedenfor gis et utdrag av en rekke sentrale bestemmelser om arvingers innsynsrett.

Det fremgår av finansforetaksloven § 16-2 at et finansforetak plikter å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysninger om kunders og andres forretningsmessige eller personlige forhold som foretaket mottar under utøvelsen av virksomheten, med mindre foretaket etter lov eller forskrifter gitt med hjemmel i lov har plikt til å gi opplysninger eller er gitt adgang til å gi taushetsbelagte opplysninger. Det følger av arveloven § 92 første ledd første punktum at retten kan beslutte å gi arvinger fullmakt til å få innsyn i arvelaterens formues- og gjeldsforhold. En formuesfullmakt vil gi rett til innsyn i saldoen på arvelaterens bankkonti samt visse transaksjonsdata, jf. første ledd tredje punktum.

I motsetning til innsyn i arvelaters engasjementer i bank, finnes det foreløpig ingen tilsvarende regulering av innsyn i arvelaters engasjementer innen forsikring eller pensjon. Et forslag om en nærmere regulering i arveloven § 92 for ektefelle og samboer er imidlertid sendt på høring, jf. høringsbrevet nevnt over. Arvinger får i dag informasjon fra forsikring og pensjonsselskap i kraft av en formuesfullmakt, jf. arveloven § 92.

¹ Høring – endringer i arveloven mv. (begrensninger i ansvaret for arvelaterens forpliktelser mv.) av 14.04.21

En arving vil også kunne få utlevert opplysninger om skatt. Det følger av skatteforvaltningsloven § 3-10 at taushetsplikten etter § 3-1 ikke er til hinder for at opplysninger gis til arvelaters arving når vedkommende kan vise til et saklig behov for innsyn, og til den som har fullmakt som nevnt i arveloven § 92 første eller annet ledd.

Videre følger det av § 10 første ledd i forskrift 9. november 2020 nr. 2327 til arveloven at en skifteattest etter arveloven § 118 gir rett til innsyn i arvelaterens formues- og gjeldsforhold, herunder opplysninger om fastsetting av skatt.

Det følger av forskrift om utlevering av opplysninger fra Grunnboken og matrikkelen § 3 første ledd bokstav b at Statens Kartverk skal opplyse om hva en avdød står registrert med i Grunnboken når den som ber om opplysningene kan dokumentere ved skifteattest, formuesfullmakt, bostyrerattest eller annen nødvendig fullmakt at vedkommende er arving eller kan opptre på vegne av arving. Det følger videre av forskriften § 3 andre til fjerde ledd at opplysninger fra matrikkelen kan tilgjengeliggjøres på bestemte vilkår.

En arving vil videre kunne få utlevert informasjon om det finnes en tinglyst ektepakt i Ektepaktregisteret på arvelater. Hjemmelen for avgivelse av tinglyst informasjon om ektepakt følger av forskrift om gebyr til Brønnøysundregistrene (gebyrforskriften). Alle kan få tinglyste opplysninger om ektepakt da de er offentlig tilgjengelig, men det må oppgis en sikker identifikator for å få tilgang på informasjon, etter gebyrforskriften § 6, tredje ledd.

Videre vil en arving kunne få innsyn i opplysninger registrert på arvelater fra Kjøretøyregisteret, etter reglene i offentleglova. Det er da kun arvelaters kjøretøy arvingen vil motta opplysninger om. Dersom arvelater eide et kjøretøy sammen med noen, kan opplysninger om denne medeieren utleveres med hjemmel i offentleglova, med mindre dette medeierskapet er anmerket som unntatt offentlighet i Kjøretøyregisteret. I de tilfellene hvor arvelater hadde strengt fortrolig eller fortrolig adresse, eller eierskapet var anmerket som unntatt offentlighet i Kjøretøyregisteret, ville disse opplysningene ikke bli utlevert da vedkommende levde, på bakgrunn av offentleglova § 24 tredje ledd andre punktum. I utgangspunktet vil dette taushetsbelagte forholdet ikke lenger være taushetsbelagt når vedkommende er død, da det særskilte beskyttelsesbehovet er opphevet. Dette vil ikke gjelde dersom det finnes en levende medeier som har strengt fortrolig/fortrolig adresse, eller som er anmerket som unntatt offentlighet i kjøretøyregisteret. Dette er fortsatt taushetsbelagt informasjon som ikke kan utleveres til arvelaters arvinger.

3.3. Bruk av en digital tjeneste

Det finnes i dag ikke noen offentlig, digital tjeneste for bruk i samhandling mellom arvinger, offentlige og private virksomheter, hvor arvinger kan benytte tjenesten som et verktøy i sin skifteprosess og hvor tjenesten blir en videreformidler mellom arving og private og offentlige virksomheter i forbindelse med deling av opplysninger. Det er derfor ikke utarbeidet et regelverk som muliggjør deling, behandling og sammenstilling av personopplysninger, taushetsbelagte opplysninger og andre opplysninger, i og mellom innbyggere, private virksomheter og forvaltningen i forbindelse med skifte av dødsbo. Det er videre tvilsomt om

eksisterende rettslig grunnlag i særlovgivning og arveloven § 92 kan forstås slik at arving kan benytte en digital tredjepartstjeneste til å utøve sin innsynsrett. Det kan dermed stilles spørsmål ved om avgivende part har en taushetsplikt overfor en slik tredjepartstjeneste. Dersom det foreligger slik taushetsplikt, må dette løses ved etablering av rettslig grunnlag for opphevelse av taushetsplikt.

Etter domstolloven § 63a har domstolen taushetsplikt om noens personlige forhold. Arveloven regulerer hvilke opplysninger domstolen kan gi til arvingene. Det foreligger imidlertid ingen klar bestemmelse som gir domstolen anledning til å utlevere personopplysninger og andre opplysninger til andre, og slikt rettslig grunnlag må etableres for at en digital tjeneste skal kunne benyttes som arvingens verktøy i skifteprosessen og en videreformidler mellom arving og private og offentlige virksomheter i forbindelse med deling av opplysninger.

3.4. Forvaltningens taushetsplikt

Forvaltningsloven gjelder den virksomhet som drives av forvaltingsorganer når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov, jf. fvl. § 1. Dette innebærer blant annet at fvl. §§ 13 til 13 f, som omhandler regler om taushetsplikt og begrensninger i taushetsplikten, gjelder med mindre det er gjort unntak for reglene i eller i medhold av lov.

Bestemmelsene om taushetsplikt og utveksling av taushetsbelagte opplysninger bygger på en avveining av hensynet til parten og andre berørte på den ene side, og ulike samfunnsmessige hensyn på den annen.

Taushetsplikten er en plikt til å hindre at andre får adgang eller kjennskap til de opplysninger loven regner opp, jf. fvl. § 13 første ledd. Taushetsplikten gjelder all virksomhet som omfattes av loven, og gjelder dermed ikke bare ved myndighetsutøvelse. Brudd på taushetsplikten er straffbart, jf. straffeloven §§ 209 og 210.

Forvaltningens taushetsplikt omfatter alle behandlinger av opplysninger, fra opplysningene blir innhentet til de eventuelt blir slettet, med mindre opplysningene er unntatt fra taushetsplikt. Behandling av opplysninger inkluderer også at opplysninger blir delt med andre, også uten at deling foreløpig er knyttet til en enkeltsak.

Forvaltningsloven gjelder bare så langt ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov. Det fins en rekke bestemmelser om taushetsplikt og om adgangen til deling av taushetsbelagte opplysninger i særlovgivningen. I noen tilfeller er det fastsatt strengere regler enn det som følger av forvaltningsloven. I andre tilfeller er adgangen til informasjonsdeling mer vidtrekkende.

Det finnes tre mulige rettslige grunnlag for å oppheve taushetsplikten og videregå taushetsbelagte opplysninger etter dagens forvaltningslov; lovhjemmel, samtykke eller at tilfellet faller inn under en av situasjonsbeskrivelsene i fvl. §§ 13a og 13 b. Hvilket alternativ

som kommer til anvendelse, vil bero på en konkret vurdering av de aktuelle tilfellene.

3.5. Behandling av personopplysninger

Personopplysningsloven, herunder personvernforordningen, setter rammer for behandling av personopplysninger. Enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person regnes som en personopplysning, jf. personvernforordningen artikkel 4 nr. 1. Forordningen gjelder ikke for behandling av personopplysninger om avdøde personer, men det kan i nasjonal rett gis egne regler om dette, jf. fortalepunkt 27. Rettstilstanden i Norge er at personopplysningsloven ikke gis anvendelse ved behandling av personopplysninger om avdøde personer². En personopplysning om en avdød person vil bare omfattes av lovens og forordningens regler hvis opplysningen samtidig er en personopplysning om en levende person.

Der hvor det skjer behandling av personopplysninger kreves det blant annet at det foreligger legitime formål, lovlig behandlingsgrunnlag og tilstrekkelig informasjonssikkerhet.

4. Departementets vurdering og forslag

Målene i Digitaliseringsstrategien, i samspill med den teknologiske utviklingen, gir grunn til å vurdere nye, digitaliserte løsninger, også på området dødsfall og arv. Realiseringen av en offentlig tjeneste for digitalt skifte tar i sin brukersentrerte tilnærming utgangspunkt i de etablerte prosesser og regelverk, især den nye loven om arv- og dødsboskifte som trådte i kraft 1. januar 2021.

Det anses som rasjonelt at bestemmelser om digitale løsninger i forbindelse med dødsfallsbehandlingen er hjemlet i samme lov som bestemmelser for de bo som håndteres i en papirprosess. Regulering i samme regelverk vil være naturlig for de grupper som skal forholde seg til den digitale tjenesten, og gjøre det klart, enkelt og tydelig for disse å forstå tjenestens rettslige grunnlag. Denne fremgangsmåten harmonerer også med hvordan det er gitt hjemmel til å gi forskrift om dødsfallsmeldinger, i den nye arvelovens § 89. Med denne bestemmelsen har lovgiver lagt til rette for en digital innsamling og videreformidling av opplysninger om dødsfall.

For å oppnå målene i Digitaliseringsstrategien, må regelverksutviklingen gjennomføres på en slik måte at det ikke er til hinder for kontinuerlig forbedring og videreutvikling av sammenhengende tjenester med en brukersentrert tilnærming. Dette innebærer at det regelverket som etableres må uformes slik at det både ivaretar de kjente brukerbehovene, men også gir rom for at nye brukerbehov kan realiseres uten at regelverket hindrer dette. Lov om arv- og dødsboskifte skal tolkes teknologinøytralt, og bestemmelser i denne loven med enkelte unntak knyttet til testament, vil kunne brukes i digitale prosesser også i dag. Den nye bestemmelsen i arveloven som departementet her foreslår, skal legge til rette for å realisere effektive og brukervennlige digitale prosesser og tjenester for skifte av dødsbo.

² Prop. 56 LS (2017–2018) pkt. 4.5.3

Til §88a første ledd

I bestemmelsens første ledd åpnes det for at oppgaver som følger av lovens tredje del, kan utføres gjennom en offentlig tjeneste for digitalt skifte av dødsbo. Departementet vurderer at det må etableres et rettslig grunnlag for en slik tjeneste, som både gir rettslig grunnlag for tjenesten i seg selv, men også regulerer hva som skal kunne gjøres i en slik tjeneste. Som beskrevet i kapittel 2 vil en slik offentlig tjeneste for digitalt skifte av dødsbo være til bruk i samhandling mellom arvinger, virksomheter, domstolene og forvaltningsorganer. Tredje del har bestemmelser om skifte av dødsbo og digitalisering av prosesser på dette området antas å kunne gi en betydelig forenkling for innbyggere, virksomheter, domstolen og forvaltningen.

Det foreslås at hjemmelen begrenses til å omfatte oppgaver som er nødvendig for å kunne utføre oppgavene som følger av arvelovens tredje del, og forskrifter gitt med hjemmel i lovens tredje del. Dette innebærer at også oppgaver som ikke nødvendigvis følger direkte av lovens tredje del, men som likevel er nødvendige for å kunne utføre oppgavene i tredje del er omfattet. Dette kan være oppgaver som er nødvendige for å legge til rette for digital samhandling mellom arvingen og virksomheter, for eksempel å stille denne tjenesten til disposisjon og nødvendige oppgaver for å ivareta personvern og sikkerhet.

Det foreslås videre at departementet kan gi forskrift om den offentlige tjenesten for digitalt skifte av dødsbo. Blant annet en adgang for eieren av tjenesten til å foreta rettelser i tjenesten som følge av uriktige disposisjoner foretatt av brukerne. Dette kan være tilfeller hvor rett person har gjort noe i tjenesten de ikke mente å gjennomføre og ber om retting. Videre kan det være aktuelt å gi bestemmelser om tjenestens adgang til bruk av infrastruktur og å sende forespørsler på vegne av bruker av tjenesten.

Til § 88a annet ledd

For at det skal kunne gjennomføres et digitalt skifte av dødsbo, er det nødvendig med flere behandlinger av personopplysninger. I annet ledd foreslår departementet at det etableres hjemmel som åpner for å gi forskrift om behandling av personopplysninger som er nødvendig for å kunne utføre oppgaver etter arvelovens tredje del gjennom en tjeneste for digitalt skifte av dødsbo.

En slik løsning vil være i samsvar med personvernforordningens system, da forskriften vil utgjøre det supplerende rettsgrunnlaget for behandlingen av personopplysninger i tjenesten, samt fastslå behandlingsansvarlig for tjenesten m.v.

Det presiseres at dette omfatter oppgaver som følger av lovens tredje del, oppgaver som følger av forskrift med hjemmel i lovens tredje del, samt øvrige oppgaver som er nødvendig for å kunne utføre oppgavene etter tredje del, men som nødvendigvis ikke følger direkte av lovens tredje del.

Begrepet «behandling» skal her forstås på samme måte som i personvernforordningen artikkel 4 nr. 2, og det omfatter blant annet videre deling, lagring, bruk, sammenstilling og sletting av opplysninger.

Bestemmelsen åpner blant annet for at det i forskriften fastsettes materielle og prosessuelle vilkår for både delingen og den etterfølgende behandlingen av opplysningene. Det kan også gis regler om for eksempel behandlingsansvar, sammenstilling av de delte opplysningene og andre opplysninger som behandles for å utføre den aktuelle oppgaven, lagring og sletting av opplysningene og tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten.

Til § 88a tredje ledd

I bestemmelsens tredje ledd foreslås det å fastsette en hjemmel som åpner for at virksomheter, domstolene og forvaltningsorganer kan dele opplysninger i forbindelse med gjennomføring av skifte av dødsbo uavhengig av taushetsplikt, så langt det er nødvendig for å utføre oppgavene i arvelovens tredje del.

Deling av opplysninger uavhengig av taushetsplikt vil også omfatte opplysninger som etter annen lov er underlagt taushetsplikt, så lenge opplysningene er nødvendige for å utføre oppgavene etter lovens tredje del, eller oppgaver som følger av forskrift med hjemmel i lovens tredje del.

Kravet om at opplysningene må være «nødvendig» knytter seg til opplysningens innhold, ikke til innhentingsmåten. Kravet skal anses oppfylt dersom det er tale om faktiske forhold som har betydning for det aktuelle dødsboskiftet. I forbindelsen med skifte av dødsbo vil det være nødvendig at arvinger blant annet får informasjon om arvelaters kundeforhold, økonomiske forhold, eierforhold m.v, for å kunne være i stand til å vurdere om de ønsker å påta seg ansvaret for arvelaters forpliktelser og for gjennomføring av skifte. Arvingens innsynsrett og avgiver-organers taushetsplikt er omtalt i kapittel 3.2

Med «oppgaver» menes oppgaver som følger direkte av loven og oppgaver som følger av forskrift med hjemmel i lovens tredje del. Videre er også oppgaver som ikke nødvendigvis følger direkte av lovens tredje del, men som likevel er nødvendige for å kunne utføre oppgavene i tredje del omfattet. Dette slik at dersom et organ er underlagt taushetsplikt etter annen lov, vil ikke dette være til hinder for deling av opplysninger, også taushetsbelagte opplysninger, så lenge disse er nødvendige for utførelsen av «oppgaver» etter lovens tredje del. Med hjemmel bestemmelsens første og tredje ledd vil arvingene kunne utøve sin innsynsrett hos de ulike avgiver-organene ved bruk av en offentlig digital tjeneste, uten at det foreligger en taushetsplikt hos avgiver-organet ovenfor den digitale tjenesten. Likevel slik at tjenesten ikke anses som mottaker av opplysningene, men er et verktøy for innhenting og formidling.

Tredje ledd gir videre hjemmel for å fastsette forskrift om at enkelte opplysninger ikke skal omfattes av unntaket fra taushetsplikt etter bestemmelsens tredje ledd første punktum.

5. Forslagets personvernkonsekvenser

Departementet vurderer at personvernkonsekvensene av fremtidige forskriftsforslag etter bestemmelsens annet ledd vil være beskjedne som følge av at opplysninger om arvelater

neppe vil være å anse som personopplysninger i sammenheng med arveoppgjøret. Det er lite sannsynlig at de opplysningene som behandles i arveoppgjøret om arvelater vil kunne si noe om gjenlevende personer. I tillegg vil det bare behandles ganske få og, generelt sett, lite beskyttelsesverdige opplysninger om arvingene. Vurdering av personvernkonsekvenser må imidlertid gjøres konkret for hver enkelt behandling av personopplysninger. En vurdering av hvilke personvernkonsekvenser forslag til forskrift vil innebære, samt hvilke tiltak som må iverksettes før å bøte på eventuelle personvernulempen, vil derfor måtte inntas i høringsnotat til forslag til forskrift.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er en utstrakt privat rettshåndhevelse av arveretten. Dette er også ønskelig, blant annet i et samfunnsøkonomisk perspektiv. De fleste dødsbo gjøres opp av arvingene uten profesjonell bistand eller bistand fra rettsapparatet. Det er viktig at regler og tilgjengelige, digitale løsninger for gjennomføring, så langt som mulig er tilpasset lekfolks egen bruk av dem.

Forslag om å etablere en tjeneste for digitalt skifte av dødsbo vil ha konsekvenser for innbyggere, virksomheter, domstolene og forvaltningsorganer. Tjenesten ventes å gi samfunnsøkonomisk gevinst i form av redusert belastning og betydelige tidsbesparelser for arvinger blant annet ved at de kan gjennomføre dagens manuelle oppgaver i en digital tjeneste, og antas å kunne gi økt effektivitet og bedre oppgaveløsning i virksomhetene, domstolene og forvaltningen.

Digitalisering kan bidra til økt tillit gjennom åpenhet, som igjen vil kunne bidra til redusert konfliktnivå i oppgjør av dødsbo. Videre vil digitaliseringen påvirke økt ivaretagelse av personvern og informasjonssikkerhet, blant annet gjennom å erstatte dagens papirskjema med digitale tjenester og tilgangskontroll tilknyttet disse.

Nærmere beskrivelse av de økonomiske og administrative konsekvenser vil bli omtalt i lovproposisjonen.

7. Merknader til de enkelte paragrafene

Til ny § 88a

Første ledd gir hjemmel for at oppgavene som følger av arvelovens tredje del, kan utføres gjennom en offentlig tjeneste for digitalt skifte av dødsbo. En slik offentlig tjeneste for digitalt skifte av dødsbo skal være til bruk i samhandling mellom arvinger, virksomheter, domstolene og forvaltningsorganer, og sørge for digitalisering av skifteprosessen. Det presiseres at hjemmelen både gjelder oppgaver som følger direkte av loven og oppgaver som følger av forskrift med hjemmel i lovens tredje del. Den foreslåtte bestemmelsen åpner for at også prosesser og infrastruktur som er nødvendig for å tilrettelegge for at oppgaver etter lovens tredje del skal kunne utføres gjennom en offentlig tjeneste for digitalt skifte av dødsbo er omfattet. Dette innebærer at også oppgaver som ikke nødvendigvis følger direkte av lovens tredje del, men som likevel er nødvendige for å utføre oppgavene i tredje del, er omfattet.

Første ledd gir videre departementet hjemmel til å fastsette forskrift om offentlig tjeneste for digitalt skifte av dødsbo. Blant annet en adgang for eieren av tjenesten til å foreta rettelser i registreringer i tjenesten som følge av uriktige disposisjoner foretatt av brukerne, tjenestens adgang til bruk av infrastruktur og å sende forespørsler på vegne av bruker av tjenesten mv.

Annet ledd gir hjemmel for å fastsette forskrift om behandling av personopplysninger, som er nødvendig for å kunne utføre oppgaver etter arvelovens tredje del gjennom en tjeneste for digitalt skifte av dødsbo. I forskriften vil blant annet behandlingsansvarlig for tjenesten, formål med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan/skal behandles og hvordan lagring og sletting skal håndteres reguleres nærmere.

I tredje ledd fremgår det at virksomheter, domstolene og forvaltningsorganer kan dele opplysninger i forbindelse med gjennomføring av skifte av dødsbo uavhengig av taushetsplikt, så langt det er nødvendig for å utføre oppgavene i lovens tredje del. Det presiseres at «oppgavene» i tredje ledd er de samme «oppgavene» i lovens tredje del som er omtalt i bestemmelsens første ledd. Den foreslåtte bestemmelsen skal videre forstås slik at det bare er adgang til å dele taushetsbelagte opplysninger når disse er «nødvendig» for utførelsen av oppgavene i arvelovens tredje del, gjennom en offentlig tjeneste for digitalt skifte av dødsbo. Tredje ledd gir videre hjemmel for å fastsette forskrift om at enkelte opplysninger ikke skal omfattes av unntaket fra taushetsplikt etter bestemmelsens tredje ledd første punktum.

8. Forslag til endring i lov om arv og dødsboskifte (arveloven)

I lov 14. juni 2019 nr. 21 om arv og dødsboskifte (arveloven) gjøres følgende endringer:

§ 88 a skal lyde:

§ 88 a *Digitalt skifte av dødsbo*

Oppgavene som følger av lovens tredje del, kan utføres gjennom en offentlig tjeneste for digitalt skifte av dødsbo. Departementet kan gi forskrift om den offentlige tjenesten for digitalt skifte av dødsbo, blant annet om adgangen til å foreta rettelser, tjenestens adgang til bruk av infrastruktur og å sende forespørsler på vegne av bruker av tjenesten.

Departementet kan gi forskrift om behandling av personopplysninger, blant annet om hvem som er behandlingsansvarlig for ordningen, formålet med behandlingen, deling, lagring og sletting.

Så langt det er nødvendig for å utføre oppgavene, kan virksomheter, domstolene og forvaltningsorganer uavhengig av taushetsplikt dele opplysninger i forbindelse med gjennomføring av skifte av dødsbo. Departementet kan gi forskrift om at enkelte opplysninger ikke skal omfattes av unntaket fra taushetsplikt.